

Til lovforslag nr. L 134. Betænkning afgivet af Socialudvalget den 10. april 2003

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social service

(Frit valg af dagtilbud til børn over kommunegrænser m.v.)

[af socialministeren (Henriette Kjær)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 29. januar 2003 og var til 1. behandling den 6. februar 2003. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og socialministeren sendte den 23. december 2002 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 401. Den 30. januar 2003 sendte socialministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget. Den 4. februar 2003 sendte socialministeren de indkomne høringssvar fra 2. høringsrunde og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra det tyske mindretal og fra Kommunernes Landsforening.

Socialministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har det tyske mindretal mundtligt over for udvalget redegjort for sin holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 10 spørgsmål til socialministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (udvalget med undtagelse af RV og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Socialdemokratiet indstiller lovforslaget til vedtagelse, da lovforslaget giver mere fleksibilitet for børnefamilierne i deres tilrettelæggelse af dagligdagen. Derfor er forslaget et stort skridt fremad i forhold til at øge friheden for børnefamilierne. Socialdemokratiet hilser med tilfredshed ministerens tilkendegivelse i et svar på et af udvalgets spørgsmål af, at kun henvisning til objektive kriterier kan medføre en afvisning af ønske om at indskrive et barn i en institution uden for hjemkommunen.

Dansk Folkeparti lægger vægt på, at børnefamilier får mulighed for at tilrettelægge en hverdag, der passer familien bedst. Det er sundt fornuft, at forældre kan vælge en pasningsordning, der kan få arbejds- og familieliv til at hænge bedre sammen.

Hensigten med dette lovforslag er at give forældre mulighed for at vælge en daginstitution uden for kommunegrænsen. Dette ser Dansk Folkeparti som en imødekommelse af de familier, der har særlige ønsker og pasningsbehov.

Dansk Folkeparti støtter lovforslaget og ser frem til, at der skabes en større fleksibilitet på børnepasningsområdet.

Kristeligt Folkeparti mener, at det fremsatte lovforslag indeholder såvel forbedringer som forringelser for børn og børnefamilier.

Det er for Kristeligt Folkeparti en væsentlig forbedring, at § 26 gøres obligatorisk, således at kommunerne nu alle bliver pålagt at yde tilskud til privat pasning. At dette element ikke var med i det lovudkast, der blev sendt i høring, slår ikke skår i glæden, om end det kan undre.

For så vidt angår spørgsmålet om frit valg af dagtilbud over kommunegrænser, er Kristeligt Folkeparti ikke begejstret.

Partiet deler en række af de bekymringer, som også kommer til udtryk i høringssvarene. Det gælder f.eks. høringssvaret fra Børnerådet. Ønsket om frit valg over kommunegrænser tager i for høj grad udgangspunkt i forældrenes verden og ikke børnenes interesser.

Det er altså på baggrund af ændringen i servicelovens § 26, at Kristeligt Folkeparti støtter en vedtagelse af lovforslaget.

Et *mindretal* i udvalget (RV og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Det Radikale Venstre er generelt skeptisk over for den tendens, som præger regeringen, nemlig frit valg ideologien. Isoleret set kan Det Radikale Venstre ikke være modstander af flere frie valg til den enkelte, men i forhold til indretningen af samfundet og vort fællesskab skal de frie valg ses i et større perspektiv og hvilke konsekvenser det kan have. Det Radikale Venstre ser nødvendig en udvikling, hvor en øget individualisering betyder mindre interesse for fællesskabet og mere egoisme.

Hvis der virkelig er behov for en større grad af frit valg blandt borgerne, hvad angår dagtilbud til børn over kommunegrænserne, så vil det efter Det Radikale Venstres opfattelse i vid udstrækning kunne dækkes med de nuværende regler. Det Radikale Venstre mener altså, at tilbuddet om frit valg i højere grad gives af hensyn til den politiske symbolværdi end til at dække et egentligt behov.

I værste fald kan en af konsekvenserne for børn ved at være i en daginstitution i en anden kommune blive, at de fjernes fra deres nærmiljø og dermed ikke får de bedste muligheder for at

skabe sociale relationer. Her er Det Radikale Venstre meget enig med det, der anføres i høringssvaret fra Børnerådet.

Lovforslaget ændrer også bestemmelsen om tilskud til privat pasning fra en frivillig mulighed for kommunerne til en obligatorisk ordning, som kommunerne skal tilbyde forældrene. Det Radikale Venstre er modstander heraf og kan på denne baggrund ikke tilslutte sig lovforslaget.

Det største problem for børnefamilierne i dag er, at der ikke er pasningsgaranti. Man kan ikke være sikker på at få en plads til sit barn, når man har behov for, at barnet kommer i vuggestue eller dagpleje. Derudover er der det store problem for mange, at forholdene i mange børnehaver og vuggestuer er for dårlige. Der er alt for mange børn, fordi kommunen har så stram en økonomi. Ingen af de to store problemer gør det her forslag noget som helst ved.

Når man ser lidt nærmere på lovforslagets konsekvenser for samfundet i øvrigt, så rækker det her forslag langt. Regeringen vil med opbakning fra Dansk Folkeparti ændre på hele børneområdet. Enhedslisten er optaget af at sikre børnene gode opvækstvilkår og lægger vægt på, at vuggestuer og børnehaver er en fælles samfundsopgave. Desværre er der en vis egenbetaling, men trods alt er det en fælles samfundsopgave at sikre, at der er gode børnehaver og vuggestuer. Det skal nu ændres til, at man i stedet som forældre kan købe sig til pasning af sine børn hos forskellige leverandører, og så kan man få et tilskud på samme måde, som man kan få offentligt tilskud til køb af forskellige andre produkter og ydelser.

Forslaget er helt tydeligt forløberen for en privatisering af børnehaver og vuggestuer, så private firmaer kan tjene penge på området. Det virker, som om det hele er gennemstyret af, at formålet med børnehaver og vuggestuer kun er at opfylde arbejdsmarkedets behov for, at børnene kan blive opbevaret et sted, mens forældrene er på arbejde, i stedet for at man er optaget af, hvordan man giver børnene de bedste forhold. Samtidig vil det også betyde, at prisen for at have sit barn i børnehave og vuggestue kan stige, og det kan ramme de forældre, der ikke har mange penge. De forældre, der i dag ikke behøver at betale, fordi de har så lav en indkomst, kan risikere, at der kun er tilbud om pasning i nabokommunen. Det må de så vælge, hvis de vil have deres barn

i vuggestue, og så kommer de til gengæld til at betale, og deres økonomi bliver endnu dårligere, end den er i forvejen.

Betingelsen for et reelt frit valg er, at kommunerne sikrer nok gode og billige daginstitutionspladser, i modsætning til dette forslag, som tværtimod åbner for eksport af pasningsproblemerne mellem kommunerne.

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Else Winther Andersen (V) Eva Kjer Hansen (V) Flemming Oppfeldt (V) Troels Lund Poulsen (V)

Pia Kristensen (DF) Jette Jespersen (DF) Charlotte Dyremose (KF) nfm.

Helge Adam Møller (KF) Tove Videbæk (KRF) fmd. Jette Bergenholz Bautrup (S)

Grete Schødt (S) Jørn Pedersen (S) Sandy Brinck (S) Lotte Bundsgaard (S) Villy Søvnald (SF)

Kim Sejr (RV) Line Barfod (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 134

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat fra socialministeren
2	Høringssvar og høringsnotat fra 2. høringsrunde, fra socialministeren
3	Henvendelse af 5/2-03 fra Kommunernes Landsforening
4	Spm. 1 om kommentar til henvendelsen af 5/2-03 fra Kommunernes Landsforening, til socialministeren
5	Svar på spm. 1 om kommentar til henvendelsen af 5/2-03 fra Kommunernes Landsforening, fra socialministeren
6	Spm. 2, om den samlede pladspris vil være den samme for børn, der bor i kommunen, som for børn, der bor uden for kommunen, til socialministeren Spm. 3 om fripladser til børn af arbejdsløse forældre, til socialministeren Spm. 4 om, hvilke regler ministeren vil fastsætte for optagelse af børn fra nabokommunerne, til socialministeren Spm. 5, om ophævelsen af anciennitetsprincippet kan modvirke lovforslagets intentioner, til socialministeren
7	Det tyske mindretals talepapir fra dets foretræde for udvalget den 20/2-03
8	Spm. 6 om kommentar til det tyske mindretals talepapir fra dets foretræde den 20/2-03, til socialministeren
9	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
10	Spm. 7, om økonomisk tilskud til privat pasning vil føre til ghettodannelser, til socialministeren Spm. 8 om kommunernes adgang til at fastsætte regler for udførelsen af det frie valg, til socialministeren Spm. 9, om det frie valg medfører, at børn mister deres tilknytning til lokalområdet, til socialministeren Spm. 10, om den nuværende lovgivning dækker muligheden for pasning i institution i anden kommune, til socialministeren
11	Svar på spm. 6 om kommentar til det tyske mindretals talepapir fra dets foretræde den 20/2-03, fra socialministeren
12	Svar på spm. 2, om den samlede pladspris vil være den samme for børn, der bor i kommunen, som for børn, der bor uden for kommunen, fra socialministeren Svar på spm. 3 om fripladser til børn af arbejdsløse forældre, fra socialministeren Svar på spm. 4 om, hvilke regler ministeren vil fastsætte for optagelse af børn fra nabokommunerne, fra socialministeren Svar på spm. 5, om ophævelsen af anciennitetsprincippet kan modvirke lovforslagets intentioner, fra socialministeren

Bilagsnr.	Titel
13	Svar på spm. 7, om økonomisk tilskud til privat pasning vil føre til ghettodannelser, fra socialministeren Svar på spm. 8 om kommunernes adgang til at fastsætte regler for udførelsen af det frie valg, fra socialministeren Svar på spm. 9, om det frie valg medfører, at børn mister deres tilknytning til lokalområdet, fra socialministeren Svar på spm. 10, om den nuværende lovgivning dækker muligheden for pasning i institution i anden kommune, fra socialministeren
14	1. udkast til betænkning